

JEE SUKSEN LAPSUUS 2

Jeesuksen pakomatka Egyptiin | Jeesus temppelissä 12- vuotiaana |

Pako Egyptiin

”Mutta kun he olivat menneet, niin katso, Herran enkeli ilmestyi Joosefille unessa ja sanoi: Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä ja pakene Egyptiin, ja ole siellä siihen asti, kuin minä sinulle sanon; sillä Herodes on etsivä lasta surmatakseen hänet.

Niin hän nousi, otti yöllä lapsen ja hänen äitinsä ja lähti Egyptiin.

Ja hän oli siellä Herodeksen kuolemaan asti; että kävisi toteen, minkä Herra on puhunut profetaan kautta, joka sanoo: Egyptistä minä kutsuin poikani.” (Matt. 2:13-15)

Jeesus 12- vuotiaana pyhäkössä

”Ja hänen vanhempansa matkustivat joka vuosi Jerusalemiin pääsiäisjuhille.

Hänen ollessaan kaksitoistavuotias he niinikään vaelsivat ylös sinne juhlan tavan mukaan.

Jeesuksen pako Egyptiin

Ohessa on Matteuksen kirjoittamana Jeesuksen ja hänen perheensä pakomatka Egyptiin. Kuvaus on minimalistisen lyhyt, varsinkin kun sitä vertaa siihen, mitä nykyvuosina on selosteltu pakolaisista ja heidän vaiheistaan veneillä, jalan, kuriirien kyydissä jne.

Syynä pakoo oli Herodeksen julmuus. Hän joka oli idumealainen ei ilmeisesti sietänyt ajatusta siitä, että juutalaisia tulisi

.....
 Ja kun ne päivät olivat kuluneet ja he lähtivät kotiin, jäi poikanen Jeesus Jerusalemiin, eivätkä hänen vanhempansa sitä huomanneet.

He luulivat hänen olevan matkaseurueessa ja kulkivat päivänmatkan ja etsivät häntä sukulaisten ja tuttavien joukosta;

mutta eivät löytäneet, palasivat he Jerusalemiin etsien häntä.

Ja kolmen päivän kuluttua he löysivät hänet pyhäköstä, jossa hän istui opettajien keskellä kuunnellen heitä ja kysellen heiltä.

Ja kaikki, jotka häntä kuulivat, ihmettelivät hänen ymmärrystään ja vastauksiansa.

Ja hänet nähdessään hänen vanhempansa hämmästyivät ja hänen äitinsä sanoi hänelle: Poikani, miksi teit meille näin? Katso, sinun isäsi ja minä olemme huolestuneina etsineet sinua.

Niin hän sanoi heille: Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat.

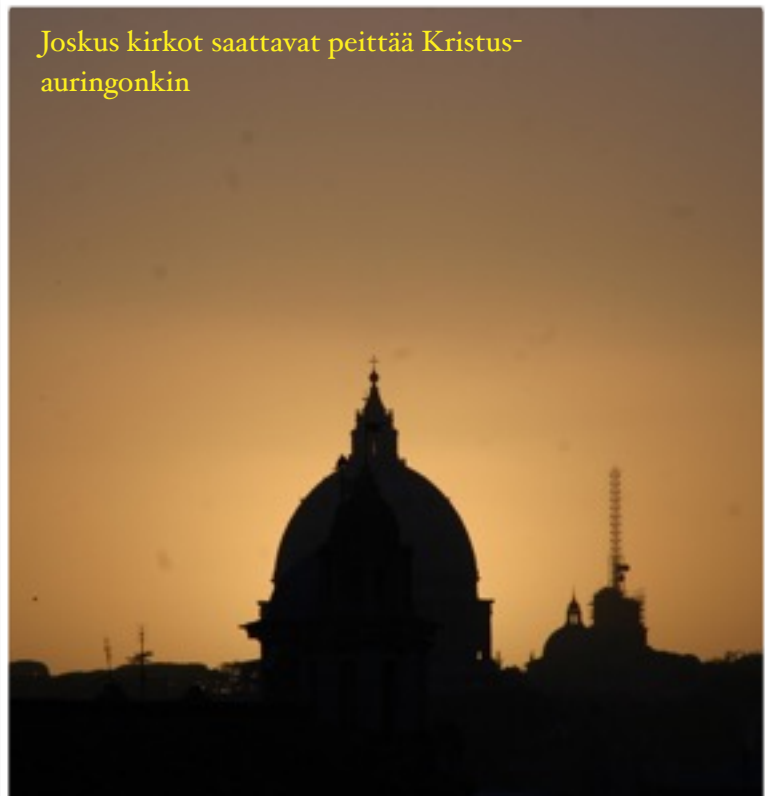
Mutta he eivät ymmärtäneet sitä sanaa, jonka hän heille puhui." (Luuk. 2:41-50)

hallitsemaan joku juutalainen. Niin tai ihan vain itsekkyyys ja vallanhimo.

Mutta olisiko Herodes koskaan saanut tietää Jeesuksen syntymästä, elleivät Itämaan tietäjät olisi tulleet kumartamaan Jeesusta. Olisiko tieto kuninkaalta jäänyt saamatta, jos tietäjät olisivat seuranneet vain Jupiteria eivätkä olisi järjellisesti päätelleet, että kuninkaan täytyi syntyä pääkaupungissa ja mieluiten kuninkaan hovissa. Toisaalta tässä kuvaelmassa tapahtui niinkuin miltei aina tapahtuu. Kun Jeesuksesta kuulutetaan, on sitä aina vastassa saatanalliset voimat, tuhoamassa tai muuten estelemässä.

Nyt kun tietäjät mainitsivat Jeesuksen, ei tämän syntymä jäänyt salaisuudeksi

Joskus kirkot saattavat peittää Kristus-aurionkin

Herodekselta eikä kirjanoppineilta eikä fariseuksilta. He kaikki saivat tietää Jeesuksesta. Kukaan muu ei ollut kiinnostunut tulemaan Jeesuksen luokse kuin Herodes ja hänkin tappamisen merkeissä. Eikö tämä vaikuta varsin lohduttomalta Jeesuksen alkutaipaleelle, näinkö vähän oltiin hänestä kiinnostuneita silloin, siis miltei yhtä vähän kuin nykyisinkin.

Itämaan tietäjät vierailivat Jeesuksen luona 25.12 vuonna 2 eaa, jolloin Jeesus oli reilun vuoden ikäinen. Matteuksen tekstin mukaan enkeli tuli ilmoittamaan Joosefille unessa, että nyt oli syytä laittautua pakomatalle. Syykin oli selvillä; Herodes uhkasi lapsen henkeä.

Herodes tuskin odotti kovin monta päivää tietäjien paluuta. Päinvastoin. Mitä ilmeisimmin hän oli lähettänyt vakoojia tietäjien perään. Herodekselle täytyi olla kiusallinen asia, ettei hän tiennyt mahdollisesta kuninkaan syntymisestä ja kaiken lisäksi jossakin onnettoman pienessä kylässä, Beetlehemissä.

On siis ilmeisen selvää, että Joosefin perheen pakomatka alkoi parin päivän päästä siitä, kun tietäjät olivat vierailleet heidän luonaan. Vanhastaan Viattomien lasten päivää on vietetty 28.12. ilman tarkempaa erittelyä, miksi juuri silloin, kuitenkin viattomien lapsien murhaamisen muistoksi. Mutta se sopii erityisen hyvin muutoin kronologisesti; 25.12 vierailu ja 28.12 lasten murha. Juuri tällä tempolla sen luulisi tapahtuneenkin. Etenkin sitä silmällä pitäen, että tietäjät eivät palanneet Herodeksen luokse. Ilmeisesti siinä kuninkaalle syntyi ajatuksia, että sana oli kiirinyt hänen kiinnostuksestaan lasta kohtaan ja kaikki Juudeassa tiesivät, millainen julmuri Herodes oli.

Enkelin ilmestyminen Joosefille tapahtui hänen nukkuessaan eli jokseenkin heti seuraavana yönä tietäjien käynnin jälkeen. Aamulla Joosef varusti

matkatarpeita ja luultavasti osti tai vuokrasi aaseja tai peräti pari kamelia matkaa varten. Heillähän oli nyt varallisuutta, kun tietäjät olivat jakaneet lahjojaan: kultaa suitsuketta ja mirhaa. Huolehtivana perheen isänä, hänhän oli lunastanut isännyyden, Joosef tahtoi olla uskollinen siinä roolissa. Hän tuskin lähti matkaan odottaen, että Jumala jakaisi mannaa matkalla niinkuin Israelin kansa oli saanut matkalla Egyptistä Luvattuun maahan. Matka jolle he lähtivät oli sentään yli kaksisataa kilometriä. Siinä meni useita päiviä yhteen suuntaan ja ehkä viikkokin jopa kameleita käyttäen. Pieni lapsi vaati omat huoltonsa ja ehkä aluksi kuljettiin vain öisin; lapsi nukkui kamelin keinuvassa kyydissä?

Pakolaisten oleskelu Egyptissä ei muodostunut todennäköisesti kovin pitkäksi ajaksi. Flavius Josefus kertoo Juutalaisuuden historiassaan, että Herodes tapatti synagoogan pappeja heidän tekojensa johdosta ja hän mainitsee tämän tapahtuneen keskellä yötä kuunpimennyksen ollessa syvimmillään. Tähtitieteellisten taulukoiden perusteella voidaan jäljittää sellainen kuunpimennys vuoteen 1 eaa tammikuun 10: nteen päivään ja silloin sen pimein kohta oli klo 1.35 yöllä. Jotkut teoretikot ovat katsoneet tämän tapahtuneen vuonna 4 eaa maaliskuussa. Mutta silloin kuunpimennys oli osittainen ja sen ilmestyminen oli aamulla, joten sen pimennyksen tiedot eivät sovi Josefuksen kuvaukseen, eivätkä ne sovi aikataulullisesti, sillä silloin kuunpimennyksen ja pääsiäisen väli oli vain 29 päivää. Tuona aikana ei ehtinyt tapahtua kaikki se mitä Josefus kuvaa Herodeksen kuolemaan ja uusien kuninkaiden virkaanastujaisiin liittyen.

Edelleen Josefus kertoo, että tästä pimennyksestä noin viikon päästä Herodes sairastui vakavasti ja häntä hoidettiin useissa paikoissa ilman positiivista tulosta. Herodes oli talvipalatsissaan Jerikossa niihin aikoihin. Sekin viittaa siihen, että kaikki tämä tapahtui tammikuussa eikä maaliskuussa.

Herodes kuoli noin viikon sairasteltuaan. Josefus mainitsee, että Jumala kuritti Herodesta papeille tekemästään häväistyksestä. Josefus ei mainitse mitään lastenmurhasta. Ehkä se oli niin mitätön asia hänestä, ettei

kannattanut mainita, koska kysymyksessä olivat lapset. Beetlehemmin seutu oli vähäväkistä, joten alle kaksivuotiaita lapsia tuskin oli kovin monta, kymmenen viisitoista. Jokainen on liikaa mutta Josefuksen aikaan lapsia ei arvostettu kovin korkealle niinkuin käy ilmi, kun Jeesus kutsui luoksensa lapsia, hänen opetuslapsensa estelivät niitä tulemasta.

Meidän ajattelussamme Jumala "kosti" Herodekselle siitä, että tämä murhautti täysin viattomia lapsia. Jumalan mielestä se oli rikos ihmisyyttä vastaan; näin voitaisiin ehkä sanoa nykypäivänä.

Lasten murhaan viitaten Vanhan Testamentin sanoin siihen liittyi myös tällainen sisältö: ["Näin sanoo Herra: Kuule, Raamasta kuuluu valitus, katkera itku; Raakel itkee lapsiansa, hän ei lohdutuksesta huoli surussaan lastensa tähden, sillä niitä ei enää ole."](#) (Jer. 31:35) Jeremia kertoo Rakelista, jolla oli ollut tuskaa nuorimman poikansa synnyttämisessä. Sen tähden hän antoi pojalleen nimeksi Benoni, mikä tarkoittaa tuskan poikaa. Mutta Jaakob, pojan isä, muutti nimen Benjaminiksi, mikä tarkoittaa onnen poikaa. Benjaminin synnytys ja Jaakobin asettama muistomerkki Raakelille tapahtuivat Efratassa aivan Beetlehemmin tuntumassa. Omana aikanaan Raakel valitti synnytyskivuissaan ja hän kuoli synnytyksen aiheuttamien vaivojen vuoksi samalla paikalla. Hänen jälkeläisensä itkivät samalla paikalla puolestaan lapsiaan sen tähden, ettei heitä enää ollut; Herodeksen murhanhimon tähden. Näin kohdannevat nämä kaksi asiaa Matteuksen evankeliumissa ja Jeremian kirjassa. Beetlehemmin lastenmurhan kohdanneet lienevät siten ensimmäiset marttyyrit, joita tapettiin Jeesuksen tähden.

Lasten murhan seuraukset koskivat siis Raakelin suvun jälkeläisiä mutta myös itse Herodesta, hänen kuolemaansa. Kreikan kielen sana siitä on teleutein (teloittaa?) Herodeksen kuolemasta näyttäisi tarkoittavan, että Jumala päätti hänen päivänsä teloitustyyliin, sillä Herodeksen kuolemaa edeltänyt tuskallinen vaihe oli lyhyt ja hyvin kivulias.

Aikalaskelma osoittaa, että Herodes kuoli vuonna 1 eaa noin 25. päivä tammikuuta eli suunnilleen kuukauden päästä siitä kuin Itämaan tietäjät olivat käyneet Beetlehemissä. Herodeksen kuoleman aikoihin Joosef, lapsi ja hänen äitinsä olivat ennättäneet jo hiukan kotiutua Egyptiin.

Herodeksen kuoltua Herran enkeli ilmoitti kuolemasta Joosefille ja niin perhe pääsi palaamaan Israeliin. Matteus kirjoittaa Joosefista näin: **“Mutta kun hän kuuli, että Arkelaus hallitsi Juudeaa isänsä Herodeksen jälkeen, niin hän pelkäsi mennä sinne. Ja hän sai unessa Jumalalta käskyn ja hän lähti Galilean alueelle. Ja sinne tultuaan hän asettui asumaan kaupunkiin, jonka nimi on Nasaret; että kävisi toteen, mikä profeettain kautta on puhuttu: Hän on kutsuttava Nasaretilaiseksi.”** (Matt. 2:22,23) Tämä kaupunki oli ollut Joosefin ja Marian kotiseutua ennen kuin he lähtivät Beetlehemiin kirjautumaan väestörekisteriin. He olivat viipyneet Beetlehemissä reilun vuoden. Mitä muuta sanottavaa Beetlehemistä on, on se, että se oli Daavidin kaupunki. Ja nyt myös Jeesuksen kaupunki, sillä kaupungin nimi tarkoittaa leipähuonetta. Jeesus sanoi itsestään, että hän on elämän leipä.

Josefin perheen pakomatka kesti suunnilleen kaksi kuukautta. Palattuaan he asettuivat Nasaretiin em. syistä. Sitäpaitsi Nasaret saattoi olla hiukan isompi paikka kuin Beetlehem ja mahdollisesti siten paremmat työmahdollisuudet ja siinä oli muutaman kilometrin päässä Sofiroksen kasvava kaupunki työmahdollisuuksineen. Nähtävästi Joosef aloitti

puuseppänä Nasaretissa. Nasaretissa näytetäänkin nykyään turisteille Joosefin oletettua työpajan torsoa.

Koko pakomatkan aikana Matteus käyttää sanontaa lapsi äitinensä. On syytä olettaa, että hänen unessa saamansa näyt ovat maininneet asian juuri näin. Niissä ei ole väärällä tavalla osoitettu Joosefia isäksi vaikka hän kasvatti- isä olikin. Toisaalta nimitys osoittaa Joosefin uskollisuuden saamalleen näyn sanalle. Samanlaista uskollisuutta voidaan nähdä muutenkin Raamatun kirjoittajissa. Alkulehdillä sanotaan mm. että Jumala loi suuremman valon hallitsemaan päivää ja pienemmän valon hallitsemaa yötä. Nimitykset ovat mitä ilmeisimmin hyvin arkaaisia, sillä ne ovat ajalta, jolloin noista valoista ei vielä käytetty nimiä aurinko ja kuu. Tekstissä on kuitenkin käytetty tätä vanhempaa muotoa.

Nimi Jeesus Nasaretilainen tuli monille tutuksi. Kun Paavali joutui kirkkaan valon sokaisemaksi Damaskon tiellä, hänelle ilmestyi Jeesus, joka sanoi olevansa Nasaretilainen, ei kuningas ja Herra vaan nimenomaan Nasaretilanen, jota Paavali vainosi.

“Ja Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä.” (Luuk. 2:52) Näistä sanoista on vaikea tietää, mikä oli Jeesuksen lähtötaso viisaudessa ja siten sen siinä kasvamisessa. Lopputulos oli kuitenkin huomattavan suuri, sillä myöhemmin Jeesus lupasi opetuslapsilleen: **“Pankaa siis sydämellenne, ettette edeltäpäin huolehdi, mitä te vastaatte puolestanne. Sillä minä annan teille suun ja viisauden, jota vastaan eivät ketkään teidän vastustajanne kykene asettumaan tai väittämään.”** (Luuk. 21:14,15)

Viisaus oli siis ylivertaista muihin nähden. Iässä Jeesus luonnollisesti varttui siinä kuin kuka tahansa ihminen, sillä hän oli ihmiseksi tullut Jumala. Armossa varttumista on vaikeampi havaita. Kuitenkin sen voimme ymmärtää. Paavali kuvasi, että missä synti on suureksi tullut, niin armo on tullut ylenpalttiseksi. Jeesuksella ei ollut syntiä. Vai oliko? Ei omia mutta hän otti kaikkien ihmisten synnit omiksi synneikseen. Tässä suhteessa

hänen täytyikin aivan erityisesti kasvaa, sillä meidän ihmisten synnit ovat kaiken kaikkiaan niin valtavat, että väistämättä niiden sovituksen täytyy sisältää mittaamattoman suuri määrä armoa, ihan ylenpalttisesti.

Jeesus toistamiseen temppeleissä.

Jeesus oli 12-vuotias, kun hän tuli Joosefin ja Marian kanssa pääsiäisjuhille Jerusalemiin. He kävivät joka vuosi Jerusalemissa mutta vain kerran. Ilmeisesti Nasaretista ei ollut ihan helppo tulla tai Joosefilla on töitä, joista ei voinut irrottautua viikoksi tai enemmän, sillä pääsiäisen ajan juhlat kestivät viikon.

Paluumatkalla Joosef ja Maria eivät havainneet, että Jeesus ei ollut mukana. Ilmeisesti juhlilta palattiin suurina laumoina, joten lienee vaikea tajuta ketä puuttui ja keitä oli matkassa. Kuitenkin pieni pistos täytyi tuntua Mariassa ja Joosefissa, että he eivät olleet varmistuneet asiasta mitenkään.

Kuitenkin Jeesuksen vanhemmat toimivat niin kuin useimmat ihmiset. He syyttivät eivät itseään vaan Jeesusta: **“Poikani, miksi meille näin teit?”** Eikö tämä kuulostakin aivan tavalliselta läksytykseltä. Saattoiko Jeesus olla sen syyllisempi kuin hänen vanhempansakaan.

Kaiken lisäksi Maria on tainnut olla näkevinään Jeesuksen käytöksessä jotakin samanlaista kuin ilmeisesti oli Joosefissa, tietynlaista omapäisyyttä. Tämä lienee yksi syy, miksi Maria kiukunpuuskassaan tiuskii ja sanoo: **“Katso, sinun isäsi ja minä olemme huolestuneina etsineet sinua.”** (Luuk. 2:48)

Jeesus oli hyvin selvillä, että Joosef ei ollut hänen isänsä. Siksi hän antoikin vakavan muistutuksen Marialle: **“Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat?”** (Luuk. 2:49)

Temppeli oli rakennettu Jumalan huoneeksi. Sen vuoksi Jeesus arveli niissä viihtyvänsä. Tosin hän aikuisiällä löysi kosolti tuomittavaakin temppelein sisältä. Hän itse oli siis selvillä, mikä hänen asemansa oli. Sitä vastoin Joosef ja Maria eivät ymmärtäneet näitä hänen sanojaan.

Vaikuttaa siltä, että jonkinlainen arkinen elämä oli saavuttanut Marian ja Joosefin niin, että heidän ajatuksensa ei jaksanut nousta jumalallisiin sfääreihin. Kuitenkin Mariasta sanotaan, että hän kätki kaiken sydämeensä. Ei muuta voi sanoa kuin, että hänellä oli suuri sydän. Ehkä näin oli hyvä myöhempää ymmärtämistä varten, varsinkin sitä miekan tunkeutumista sydämeen, kun Jeesus oli ristillä.

Niinpä he tuskin itse tajusivat sitä yhteneväisyyttä, mikä liittyi siihen, että Jeesus oli heiltä hukassa kolme päivää (tarkasti kolmatta päivää) nyt ja sitten kuolemansa yhteydessä, kun hän oli kolme päivää haudassa.

12- vuotiaana Jeesus oli jo kasvanut viisaudessa iässä ja armossa ja oli niin viisas, että opettajat olivat hänen ympärillään kuin oppimassa häntä. Mutta tämä oli vasta alkua ja hän tulisi nuokin ominaisuude täyttämään ja tekemään täydelliseksi opeuksissaan, sovituskoulemassaan, ylösnousemisessaan ja taivaaseen astumisessaan.

